

**INVENTÁŘE A KATALOGY FONDŮ OKRESNÍHO ARCHIVU
V ROKYCANECH**

OBECNÍ ÚŘAD BUŠOVICE

1840 – ~~1946~~ 1945 (1949)

Inventář

Číslo listu NAD

20

Evidenční číslo pomůcky

4

Zpracoval: prom. hist. Petros Cironis

ROKYCANY 1961

OBSAH

Původce fondu	4 - 6
Popis fondu	6
Soupis archivního materiálu	8
Základní údaje o fondu	9

ÚVOD

Původce fondu

Fond Obecní úřad Bušovice vznikl z činnosti místní samosprávy. Ves Bušovice, ležící 7 km SV od Rokycan, patří k nejstarším na Rokycansku. První zmínky pocházejí již z poč. 12. stol. (1115 (villa) Buseuicih, ubi aratrum monii Cladrub.,).

Roku 1379 Bušovice patřily třem svobodným vladykům Martinu, Žofkovi a Jírovi. Ke konci 14. stol. pak přešly do vlastnictví Racka ze Švamberka. Roku 1450 se „obrmány a pány“ bušovických připomínají Harant z Vařin se sídlem v Březině a Lipolt ze Švamberka a Jan z Bukova.

Podle dalších dochovaných zpráv koupil Petr ml. Říčanský, svobodný pán z Řičan, statek Osek spolu s Bušovicemi od Karla ze Svárova za 35 000 kop míš. Tohoto roku se v Bušovicích připomíná 9 osedlých, 2 chalupníci a 1 krčma. O osm let později, (tj. 1623, 7. února) byly Bušovice Petru ml. Kafkovi Říčanskému za svou účast v protihabsburském odboji skonfiskovány a téhož roku prodány za odhadní cenu 28 836 kop míš. od komory české Janu Janovi z Klenového, rytíři z Janovic. Porážka protihabsburského odboje a válka třicetiletá měly zhoubný vliv i na Bušovice. V r. 1623 se ku příkladu připomíná pouze 4 osedlých a jednoho chalupníka. Ostatní dvory byly opuštěny.

Po Janu z Klenového přešly Bušovice do vlastnictví Viléma z Klenového, který je však prodal spolu s Hradem Březina paní Ludmile Příchovské roz. z Kokořova za 40 863 kop 7 grošů míš. Po ní toto panství zdědil Petr Jiří Příchovský z Příchovic a po své smrti zanechal panství silně zadlužené svým třem dcerám, které jej prodaly 26. října 1642 (se svolením zeměpanským) za 30 000 kop míš. Petru Pavlu Malovcovi z Chejnova a Wimperku a jeho choti Alžbětě roz. z Kokořova. K tomuto spojenému statku patřily: zámek Březina a tvrz Vosek, ves Březina, Vosek, Volduchy, Bušovice, Všenice, Stupno a Kříše. Ke konci 17. stol. přešly Bušovice jako zvláštní statek rytíři Petru z Wimperka a po něm se dostaly do vlastnictví Rudolfa, rytíře z Wimperka. Ten zemřel v Uhrách ve službách císařských a ve své závěti věnoval 1000 zlatých k opravě kaple a ke mším za sebe i za svou rodinu. Statek bušovický zdědila vdova po něm Marie Anna. Brzy se po ní dostaly Bušovice do rukou svob. pána Jana Antonína, jenž roku 1774 zemřel a pohřben byl v kapli bušovické. O rok později prodala jeho dcera Bušovice obci města Plzně. Roku 1783 (tj. dva roky po zrušení roboty v Českých zemích) byla císařskou smlouvou roboty zrušena i v Bušovicích.

Obyvatelstvo Bušovic pracovalo většinou v hornictví, hutnictví a v zemědělství. Proto také léta světové hospodářské krize způsobila, že valná část dělníků v Bušovicích byla

vyhozena z práce. Podle statistických údajů bylo v Bušovicích v r. 1930 12 nezaměstnaných.

V r. 1932 se však počet nezaměstnaných prudce stoupl, čímž dosáhl počet 57 osob s 90 rodinnými příslušníky, tzn. 147 osob, které neměly postaráno o obživu. A přitom podporu dostávalo pouze 13 osob, ostatní byly odkázány na pomoc různých podpůrných spolků, nebo neměly podporu žádnou. Bída a nezaměstnanost donutily nezaměstnané vystoupit organizovaně za zlepšení životních podmínek. Vypravili se do okresního hejtmanství dožadovat se zvýšení podpor, kde je však policie rozehnala. Tytéž zhoubné následky měla krize i v zemědělství, kde zemědělské produkty se prodávaly za velmi nízké ceny, čímž se ožebračovalo venkovské obyvatelstvo.

Právě tím, že v Bušovicích většinu obyvatelstva tvořily vrstvy dělnické, získala sociálně-demokratická strana silné pozice a ve volbách do obecního zastupitelstva v r. 1920 např. získali sociální demokraté drtivou většinu mandátů (z celkového počtu 15 mandátů získali 9) a starostou byl zvolen Čechura za sociálně-demokratickou stranu.

Obyvatelstvo

Rok	Počet domů	Počet obyvatel
1615	9 osedlých 2 chalupníci	1 krčma
1623	4 osedlí 1 chalupník	-
1843	68	461
1898	75	487
1913	81	528
1921	81	-
1925	98	-
1953	131	473

V letech 1901 – 1924 se přistěhovalo do Bušovic 38 rodin a skoro v témže období (1901 – 1922) se odstěhovalo 129 osob, mnozí z nich za prací do Ameriky.

V roce 1925 bylo zaměstnáno:

v průmyslu: 54 osob

v zemědělství 26 osob

částeč. v zem. 18 osob

Popis fondu

Fond Obecní úřad Bušovice je uložen v Okresním archivu v Rokycanech a obsahuje:

I. Knihy: 1840 – 1945 (1946) č. inv. 1 – 12

II. Spisy: 1889 – 1945 č. inv. 13 – 21

Fond Obecní úřad Bušovice se skládá převážně z materiálu charakteru účetního a obsahově tedy nijak bohatého. Úřadovnu obecního starosty obyčejně tvořil jeho byt, takže při předávání spisů novému starostovi docházelo ke ztrátám. Nový starosta přejímal zřejmě jen ty nejdůležitější materiály a dobově tedy proň aktuální a o ostatní materiály se málokdo postaral. Z toho také vyplývá, že fond Obecní úřad Bušovice je malý, ačkoli by se dalo předpokládat, že bude bohatší.

Důležité jsou však zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva a obecní rady (č. inv. 1-2), dále záležitosti sociální (č. inv. 15), různé vyhlášky, přípisy a nařízení z let 1889 – 1939.

Záznamy o skartacích se dochovaly bez protokolů. První skartaci provedl okresní archivář Švígler, který působil v letech 1952 – 1957. Další skartaci provedl Titl, který nastoupil v r. 1957 a poslední skartaci provedla Čížková, která nastoupila v pol. r. 1959.

Převzatý archivní materiál ve většině případů nesouhlasí se soupisy pořízenými při předchozích skartacích ObÚ a NV. Skartace byly mnohdy prováděny neodborně, čímž se stalo, že valná část materiálu, který svou povahou měl být uložen v archivu, se ztratil.

INVENTÁŘ

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Knihy			
1	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva	1913 – 1938	K 1
2	Zápisy ze schůzí obecní rady a komise pro elektrifikaci	1913—1926— (1913) 1922 – 1936 *	K 2
3	Rejstřík vydaných domovských listů	1850	K 3
4	Rejstřík vydaných domovských listů	1905 – 1946 1945 (1949)*	K 4
5	Matrika příslušníků obce	1840 – 1846	K 5
6	Matrika příslušníků obce	1899 - 1945	K 6
7	Seznam osob do obce přibylých a z obce ubylých, seznam dětí narozených bez vyznání	1901 - 1921	K 7
8	Ohlašovací kniha záložníků	1922 - 1946	K 8
9	Pokladní strazza	1942 - 1946	K 9
10	Obecní přírážky	1890	K 10
11	Inventář obce	1930 – 1937	K 11
12	Inventář pozemků a veřejného statku	1932 – 1933	K 12
II. Spisy			
13	Ústavní věci obce	1892 - 1940	1
14	Hospodářské a finanční věci	1886 – 1930	1
15	Sociální	1893 - 1939	1
16	Školní	1895 - 1913	1
17	Volební	1896 - 1945	1
18	Elektrifikace	1926 – 1931	1
19	Pozemkové	1899 – 1939	1
20	Stavební	1896 - 1931	1
21	Seznam majitelů domu	[1880]	1

*Opr. 16. 1. 2014. Švecová.

Základní údaje o fondu

Název fondu:	Obecní úřad Bušovice
Značka fondu:	ObÚ Bušovice
Časový rozsah:	1840 - 1946
Počet evidenčních jednotek:	12 knih, 1 karton
Počet inventárních jednotek:	21
Místo uložení:	Okresní archiv Rokycany
Stav ke dni:	8. 11. 1961
Archivní fond zpracoval:	Prom. hist. Petros Cironis
Pomůcku sestavil:	Prom. hist. Petros Cironis
Počet stran:	9
Schválil:	prom. hist. Petros Cironis

„Elektronická verze AP dodatečně vyhotovena při GI 2012-2014. Oproti původní fyzické AP může obsahovat jiný počet stran, navíc: stranu s úvodem, stranu s inventářem, označení evidenčních jednotek.“

Nově vymezený a revidovaný časový rozsah a metráž při GI 2012 – 2014

Název archivní pomůcky:	Obecní úřad Bušovice
Značka archivního fondu:	AO Bušovice
Časový rozsah části fondu:	1840-1945 (1949)
Rozsah části fondu v bm:	0,39
Stav ke dni:	16. 1. 2014
Vypracoval/la:	Markéta Švecová